STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39885
16 november 2026

Beleidsregel van de Raad voor Rechtsbijstand voor een aanvullende vergoeding voor rechtsbijstand in impactvolle zaken (Beleidsregel vergoeding in impactvolle zaken)

Het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand,

Gelet op artikel 39, eerste lid van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 (Bvr), waarin is bepaald dat het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand in afwijking van hoofdstukken II en III van het Bvr de vergoeding kan bepalen met inachtneming van nader vast te stellen kwaliteitscriteria, mits de desbetreffende rechtsbijstandverlener of rechtsbijstandverleners daarmee instemmen,

BESLUIT

De volgende beleidsregel vast te stellen:

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:
1. *arrangement:* overeenkomst tussen het bestuur van de RvR en de rechtsbijstandverlener waarin een afwijkende vergoeding als bedoeld in artikel 39, eerste lid van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 wordt overeengekomen;
2. *bestuur:* het bestuur van de RvR, als bedoeld in artikel 3, eerste lid Wrb;
3. *Bvr:* Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000;
4. *dekenberaad:* het overlegorgaan van de dekens van de elf lokale ordes van advocaten in Nederland, als bedoeld in artikel 2.5 van de Verordening op de advocatuur;
5. *draaiboek impactvolle zaken:* set van uitgewerkte intenties, die zien op de verlening van rechtsbijstand (als bedoeld in artikel 1 Wrb) in impactvolle zaken en/of aan impactvolle verdachten, daaronder is begrepen: het kader voor rechtsbijstandverlening in impactvolle zaken van het dekenberaad.
6. *impactvolle zaak en/of impactvolle verdachte:* een zeer uitzonderlijke zaak en/of verdachte die grote maatschappelijke beroering veroorzaakt of zal veroorzaken en verstrekkende gevolgen heeft of zal hebben voor de samenleving in het algemeen of de rechtsorde in het bijzonder, waarop het draaiboek impactvolle zaken van toepassing is;
7. *kader rechtsbijstand in impactvolle zaken:* kader van het dekenberaad waarin handvatten zijn gegeven voor de rechtsbijstand in impactvolle zaken, waaronder de kwalificaties waaraan een rechtsbijstandverlener moet voldoen;
8. *ketenoverleg:* overleg van organisaties die onderdeel zijn van het stelsel van rechtsbijstand;
9. *rechtzoekende:* rechtzoekende als bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Wrb, die verdachte is in een impactvolle zaak en/of een impactvolle verdachte is;
10. *rechtsbijstandverlener:* rechtsbijstandverlener zoals genoemd in artikel 1, eerste lid, Wrb;
11. *RvR:* Raad voor Rechtsbijstand, als bedoeld in art. 2 Wrb;
12. *Wrb:* de Wet op de rechtsbijstand.

Artikel 2 Voorwaarden voor het sluiten van een arrangement

De rechtsbijstandverlener die de RvR verzoekt om op grond van deze beleidsregel een arrangement te sluiten, voldoet aan de volgende voorwaarden:
1. De rechtsbijstandverlener is ingeschreven bij de RvR óf heeft van het bestuur toestemming gekregen om op grond van artikel 16 van de Wrb in een impactvolle zaak rechtsbijstand te verlenen.
2. Aan de rechtsbijstandverlener is op grond van het geldende toevoegbeleid een toevoeging afgegeven, op verzoek van de rechtsbijstandverlener namens rechtzoekende, dan wel op last van de rechter.
3. De RvR heeft vastgesteld dat de zaak waarvoor een toevoeging is afgegeven als een impactvolle zaak of de rechtzoekende met een afgegeven toevoeging als impactvolle verdachte in de zin van deze beleidsregel moet worden aangemerkt.
4. De rechtsbijstandverlener verklaart bij de verlening van rechtsbijstand op grond van deze beleidsregel de bijzondere regels in acht te nemen zoals vastgelegd in het kader rechtsbijstand in impactvolle zaken.

Artikel 3 Afbakening werkzaamheden en vergoeding

1. De werkzaamheden waarvoor de RvR een van het Bvr afwijkende vergoeding verleent, zijn strikt beperkt tot het door de rechtsbijstandverlener verlenen van rechtsbijstand in de impactvolle zaak of aan de impactvolle verdachte, waarvoor de RvR op basis van deze beleidsregel het arrangement heeft gesloten met de rechtsbijstandverlener.

2. In het arrangement stelt het bestuur per activiteit en faciliteit vast wat voor vergoeding in aanmerking komt en welke vergoeding daar tegenover staat.

Artikel 4 Gronden voor beëindiging van het arrangement door de RvR

1. Het bestuur van de RvR kan besluiten het arrangement met een opzegtermijn van één maand te beëindigen indien:
   a. de advocaat niet langer voldoet aan één of meerdere van de hierboven in artikel 2 genoemde voorwaarden; of;
   b. indien wijziging van het beleid daartoe aanleiding geeft; of;
   c. indien wijziging van de aan deze overeenkomst ten grondslag liggende wettelijke bepalingen of wijziging van andere bepalingen daartoe aanleiding geeft.

2. Bij zwaarwegende en dringende omstandigheden kan het bestuur het arrangement met onmiddellijke ingang opzeggen. Dit geldt onder andere in het geval het bestuur tot het oordeel komt dat voortzetting van het arrangement niet langer verantwoord is.

3. De beëindiging van het arrangement geldt voor een periode van minimaal één jaar. Voor het sluiten van een nieuw arrangement gelden de voorwaarden zoals benoemd in artikel 2 van deze beleidsregel. In zwaarwegende omstandigheden kan het bestuur weigeren een nieuw arrangement te sluiten. Dit geldt onder andere in het geval dat het bestuur tot het oordeel komt dat het sluiten van een nieuw arrangement niet verantwoord is.

Artikel 5 Jaarverslag

1. De RvR doet jaarlijks via het jaarverslag, met in achtneming van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de veiligheid van betrokken personen, opgave van de op basis van deze beleidsregel gesloten arrangementen en de daarin overeengekomen activiteiten en faciliteiten.

2. De RvR doet jaarlijks via de jaarrekening opgave van de kosten van het afgesloten arrangement.

Artikel 6 Aanhalen Beleidsregel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als ‘Beleidsregel vergoeding in impactvolle zaken’ en zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel is vastgesteld op 6 november 2026 en treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

’s-Hertogenbosch, 9 november 2026

Het bestuur van de Raad voor Rechtsbijstand,
I.D Nijboer
Algemeen directeur/bestuurder

TOELICHTING

Inleiding

In de afgelopen jaren is de samenleving geconfronteerd met enkele uitzonderlijke (straf-)zaken die een grote maatschappelijke impact hebben en bijgevolg veel aandacht genereren. De RvR ziet ook dat rechtsbijstand in andere zaken dan strafrechtelijke zaken grote impact kunnen hebben vanwege de persoon van de rechtzoekende, tevens verdachte in een impactvolle strafzaak. In enkele gevallen speelden ernstige risico's voor de veiligheid van magistraten van het OM en de rechtspraak, evenals voor bij de verdediging van verdachten en slachtoffers betrokken advocaten.

Het blijkt onder deze omstandigheden bijzonder moeilijk advocaten, die in de wet en de beleidsregels worden aangeduid als rechtsbijstandverleners, te vinden die bereid en in staat zijn om verdachten in dergelijke zaken bij te staan.

De RvR heeft een wettelijke taak in het organiseren van een rechtsbijstandvoorziening voor verdachten van strafbare feiten. Hiervoor geeft de RvR 'op last' een toevoeging af aan bij hem ingeschreven rechtsbijstandverleners, zodat zij rechtsbijstand kunnen verlenen ten behoeve van de verdachten. Vervolgens voorziet de RvR de rechtsbijstandverleners op basis van die toevoeging van een vergoeding voor hun werkzaamheden. De vergoedingen zijn forfaitair van aard, met de mogelijkheid om in bewerkelijke zaken extra uren toe te kennen.

De vergoedingen waar een rechtsbijstandverlener aanspraak op kan maken zijn beschreven in het Besluit vergoedingen rechtsbijstand (het Bvr). Bij grote uitzondering zijn er zaken en/ of verdachten die een grote impact hebben op de rechtsorde en de samenleving, en die inspanningen van de advocaat vragen of faciliteiten noodzakelijk maken, die op grond van het Bvr niet of in onvoldoende mate voor vergoeding in aanmerking komen. In die uitzonderlijke omstandigheden is maatwerk geboden.

Verder wijst de praktijk uit dat aan rechtsbijstandsverleners die in impactvolle zaken of voor impactvolle verdachten moeten optreden, steeds zwaardere eisen worden gesteld om risico's op beïnvloeding en veiligheidsrisico's zo veel mogelijk te beheersen. Het is van belang dat rechtzoekenden in impactvolle zaken juist worden bijgestaan door gespecialiseerde en op dit terrein ervaren rechtsbijstandverleners.

Er is inmiddels dan ook behoefte ontstaan aan een algemeen handelingskader voor dit type zaken, zonder dat dit de vereiste ruimte voor individueel maatwerk inperkt. Door het dekenberaad is een kader impactvolle zaken ontwikkeld dat beoogt rechtsbijstandsverleners goed uit te rusten voor hun werk in dergelijke zaken. Vereist wordt onder meer dat twee of meer rechtsbijstandsverleners in teamverband zaken gaan behandelen, indien nodig met coaching door een derde advocaat. Ook kan het voor komen dat maatregelen getroffen moeten worden voor persoonsbeveiliging en extra beveiliging van ICT en communicatie.

Voorts is een Draaiboek impactvolle verdachten en/of zaken ontworpen waarin procedures zijn vastgelegd voor een ketenoverleg, bestaande uit de bij de rechtsbijstandsverlening betrokken instanties en organisaties. Dit ketenoverleg kan bijeengeroepen worden door een van deze organisaties, als zich een impactvolle zaak voordoet of wanneer rechtsbijstand aan een impactvolle rechtzoekende noodzakelijk lijkt. Op grond van de eigen bevindingen tijdens het ketenoverleg kan de RvR besluiten toepassing te geven aan deze beleidsregel.

Voor de RvR is het van belang dat rechtsbijstandsverleners hun diensten naar behoren en veilig kunnen verrichten ten behoeve van hun cliënt. Het Bvr biedt via artikel 39 de mogelijkheid aan de RvR om afwijkende vergoedingen te bepalen, in onder andere dit soort situaties, waarbij meer wordt gevraagd van een rechtsbijstandverlener dan gewoonlijk. De RvR legt met deze beleidsregel een aantal algemene uitgangspunten vast om het vereiste maatwerk te kunnen leveren.

Voor de toepassing van artikel 39, eerste lid van het Bvr stelt het bestuur deze beleidsregel vast en maakt melding van deze beleidsregel in het jaarplan, zoals bedoeld in artikel 7a, tweede lid van de Wet op de rechtsbijstand.

De RvR streeft in overeenstemming met zijn wettelijke taak en op grond van deze beleidsregel naar een zo doelmatig mogelijk besteding van de gelden die aan hem ter beschikking zijn gesteld (art. 7a eerste lid Wrb) en geeft daar uitwerking aan via het vastleggen van de voorwaarden voor de verstrekking van de vergoedingen in de met de betreffende rechtsbijstandsverleners getroffen arrangementen.

In de toepassing van de beleidsregel zal de RvR zo veel mogelijk in overleg met de ketenpartners

handelen. Waar nodig zal de RvR afstemming zoeken, alvorens te besluiten tot toepassing van deze beleidsregel waarin de facilitering van de rechtsbijstandsverlening aan verdachten in impactvolle zaken en/of impactvolle verdachten is geregeld.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel bevat de benodigde definities van de in de beleidsregel gehanteerde begrippen en de toepasselijke wet- en regelgeving.

Artikel 2

De RvR is op grond van artikel 37 lid 5 van de Wrb jo. Artikel 39 van het Bvr bevoegd vergoedingen voor geleverde rechtsbijstand vast te stellen in afwijking van de gebruikelijke vergoedingssystematiek, als daar in een concrete situatie aanleiding voor is. De RvR treft daarvoor in samenspraak met de rechtsbijstandsverlener een arrangement. In dit artikel zijn de voorwaarden beschreven waaraan de rechtsbijstandverlener moet voldoen om in aanmerking te komen voor een arrangement.

Niet alleen bij de RvR ingeschreven rechtsbijstandsverleners kunnen een arrangement met de RvR overeenkomen, ook niet ingeschreven advocaten komen binnen de kaders van artikel 16 Wrb daarvoor in aanmerking. Het doel is de rechtsbijstandverlener aan de zaak te koppelen die het beste bij de rechtzoekende en diens zaak past. Door de keuze niet te beperken tot ingeschreven rechtsbijstandverleners, worden de mogelijkheden vergroot om een passende rechtsbijstandverlener te vinden.

Het verzoek tot verlening van een toevoeging kan door de rechtzoekende gedaan worden, maar ook door de rechterlijke instantie waar de zaak aanhangig is. In dat geval geeft de rechter een last tot toevoeging van een of meer specifiek genoemde advocaten.

Om te kunnen vaststellen of sprake is van een impactvolle zaak of impactvolle verdachte zoals bepaald in lid 3, zoekt de RvR het overleg met de ketenpartners (organisaties die onderdeel zijn van het stelsel van rechtsbijstand) Daartoe behoren in beginsel het openbaar ministerie, de rechtspraak, het dekenberaad, de NOvA en de RvR. Ook kunnen de NCTV en DJI betrokken worden. Per geval wordt aan de hand van het draaiboek impactvolle zaken bezien welke ketenpartners betrokken moeten worden bij het overleg. De RvR maakt na overleg met de voor een zaak relevante ketenpartners een eigenstandige afweging om een zaak en/of verdachte als impactvol te kwalificeren en tot toepassing van deze beleidsregel over te gaan. Afstemming met het dekenberaad binnen het door dit beraad opgestelde handelingskader ligt dan wel voor de hand.

Niet alleen de RvR houdt bij het sluiten en uitvoeren van een arrangement rekening met het kader impactvolle zaken maar ook van de rechtsbijstandverlener wordt verwacht dat deze zich houdt aan het kader. Dit komt tot uitdrukking in het vierde lid.

Artikel 3

In dit artikel is omschreven hoe de RvR de facilitering van de betrokken rechtsbijstandsverleners zal vastleggen en dat de betrokken rechtsbijstandsverlener moet instemmen met de gemaakte afspraken.

Artikel 4

De RvR kan besluiten het arrangement op te zeggen.

In lid 1 zijn limitatief de normale redenen van opzegging (met een opzeggingstermijn van één maand) vermeld. Deze redenen zien op het niet (meer) voldoen aan de voorwaarden voor toelating. Ook wijziging in beleid en wettelijke bepalingen kunnen reden zijn voor opzegging.

Het tweede lid geeft de RvR de bevoegdheid om deze beëindiging per direct te laten ingaan, namelijk als sprake is van zwaarwegende en dringende omstandigheden. Helaas is het in de praktijk voorgekomen dat rechtsbijstandsverleners hun werkzaamheden niet meer konden voortzetten vanwege bedreiging, vertrouwensbreuk, maar ook wegens verdenkingen van strafrechtelijke aard die tegen hen gerezen zijn. De RvR dient het betreffende arrangement dan onverwijld te kunnen beëindigen.

Wordt de overeenkomst beëindigd, dan geldt hiervoor een duur van tenminste één jaar. Voor het sluiten van een nieuwe overeenkomst gelden de voorwaarden zoals benoemd in artikel 2 van deze beleidsregel.

Artikel 5

Ter verantwoording achteraf van de door de RvR bestede bedragen in het kader van een arrangement, doet de RvR daarover verslag in het eigen jaarverslag en de jaarrekening. Voorafgaan aan het sluiten van een arrangement of tijdens de looptijd ervan, zal de RvR in bijzondere gevallen (bij hogere dan wel uitzonderlijke vergoedingen) bestuurlijk overleg voeren met de minister.

Artikel 6 en 7

Deze artikelen bevatten de citeertitel van deze beleidsregel en de inwerkingtreding ervan.